

Extra initiatieven om de regionale samenwerking ten bate van het dekkend netwerk van voorzieningen te versterken

Onlangs is het ondersteuningsplan 2023-2027 gepubliceerd, waarin het lange termijnperspectief en de ontwikkelagenda's staan opgenomen. De jaarlijkse activiteiten van de beschreven ontwikkelen zijn omgezet in de uitvoeringsagenda's met tijdpad. Om op de schoollocaties ermee aan de slag te kunnen, werken directeuren, orthopedagogen (ontwikkelagenda-groep) of multidisciplinaire werkgroepen de activiteiten uit. Daarnaast is de financiële tegemoetkoming voor innovaties in de scholen in het ondersteuningsplan opgenomen. Alle aanvragen over kalenderjaar 2023 zijn toegekend, voor 2024 en verder moet nog een doorrekening komen om de wijze van cofinanciering te bepalen (i.s.m. de financiële commissie/jullie controller). Ook omdat nog niet alle scholen een meerjaren verzoek gedaan hadden, alleen een aanvraag 2023 of '23-'24. In het laatste geval is alleen het 5/12 deel van 2023 beschikt.

Korte termijn 2^e helft 2023

Naar aanleiding van de laatste bestuursvergadering op 12 juni is ook op korte termijn actie nodig. De hieronder beschreven initiatieven bevorderen en zijn voorbereidend op de vertaling van de lange termijn gedachten. En zij stimuleren in het ondersteuningsnetwerk, de scholen en alle overleggremia het gesprek over passend onderwijs in de regio. Daarom is het wijs de vraagstukken collectief te beantwoorden, ook vanwege de gezamenlijke afstemming in ons lerend netwerk, en krijgt de implementatie op de scholen prioriteit. De gekozen thema's zijn aan de directeuren getoetst, (b)lijken van toepassing op hulpvragen uit de arrangementsgesprekken met de locaties en hebben een effect op de afname van deelname aan het gespecialiseerde onderwijs. De vijf thema's voor 18 locaties in samenwerkingsverband VO 30 06:

Ondersteuningsteams versterken

Vanuit het ondersteuningsplan heeft het ondersteuningsteam een belangrijke rol. Deze *entiteit* zal anders moeten kijken op de veranderende vraag in de klas en individuele behoefte van de leerling. Wat moet opgemerkt, wat is het perspectief, hoe kan dat georganiseerd worden én hoe hiervan te leren (intervisie)? De ondersteuningsteams hebben zich de afgelopen jaren verschillend ontwikkeld op de schoollocaties én in het samenspel met de begeleiders vanuit het SWV.

Daarnaast zou het ondersteuningsteam de vindplaats moeten zijn voor overstappende nieuwkomers uit het ISK onderwijs naar het regulier onderwijs. Tenslotte zou een verzuimfunctionaris vaste zitting mogen hebben in het ondersteuningsteam. Hiermee is een professional beschikbaar om aanwezigheid te stimuleren als preventieve uitwerking van de regionale thuiszittersaanpak. Daarom moet er een collectieve doorstart komen van de ondersteuningsteams waarin de verschillen geïnventariseerd en overbrugd worden om op alle locaties (van elkaar) lerende eenheden te worden.

Hoe de ondersteuning van meer-/hoogbegaafde leerlingen meegenomen kan worden in de ondersteuningsteams is een los vraagstuk. Daarvoor wordt door het SWV een beschikbare schooloverstijgend overheidssubsidie aangevraagd.

Ketenpartners aanpak

De spil rondom de jongere is in beginsel op alle scholen de mentor/coach. Dat lijkt op alle locaties goed te werken en daar waar het wijzer kan zijn de scholen zich hiervan bewust. Dat betreft het inwerken van nieuwe collega's in deze rol, het bekwamen in het coachen en in het bijzonder in gesprek met ouders. Het collectieve beeld ontbreekt nog voor de regio. Dat wringt vaak wanneer er opgeschaald gaat worden met ondersteuningsteamleden en externen. Dat vindt veelal zijn uitvoering in een leerlingbespreking, ZAT of MDO, maar het is wisselend wanneer en met welke groepssamenstelling het overleg is. Op meerdere scholen wordt de uitdaging gezien om hun overlegstructuur te herijken in analogie naar het ondersteuningsplan. Daarin meegenomen de ketenpartners, wetende dat die zich op lokaal niveau verschillend verbinden aan de scholen. Ook vanuit *de hervormingsagenda van de jeugd* is een vernieuwde (regionale) werkwijze nodig: van reactief handelen en vanuit individuele noodzaak wordt proactief, preventief een collectieve betekenis verwacht in het reguliere én gespecialiseerde onderwijs! Op onze netwerkbijeenkomst op 9 november gaat ons ondersteuningsnetwerk hierover met elkaar in gesprek én aan de slag.

Regionale thuiszittersaanpak

Het afgelopen jaar heeft een multidisciplinaire werkgroep zich beziggehouden met het aanwezigheidsprotocol. Dat heeft de eerste contouren opgeleverd voor het regionale plan om eenduidig te registreren, op te merken en te handelen. De doorontwikkeling om tot het moment van implementatie te komen vraagt nog tijd. De aandacht voor dit thema heeft ook het grootste probleem zichtbaar gemaakt; dat er meerdere jongeren zijn die al (dreigende) thuiszitters zijn. Gelukkig wordt op verschillende locaties al een curatief antwoord gezocht en met succes. Maar hoe krijgen wij in de hele regio zicht op deze groep en begrijpen we wat zij nodig hebben om allemaal weer naar school te kunnen? Daarom moet er een collectieve aanpak komen voor registratie, probleembeschrijving en perspectief (ingroeiplan). De groep thuiszitters moet tot de herfst prioriteit hebben om in het 'passend met anderen' de opbouwplek te vinden.

Passend met anderen

Dit is de nog uit te werken laag in de ondersteuningsroute van iedere school. Vooruitlopend op hoe wij het passend *bij* anderen organiseren is al ervaring opgedaan om het passend *met* anderen vorm te geven. Achter de schermen en op de werkvloer is geëxperimenteerd met de inzet van VSO expertise. Dit schooljaar op de VMBO scholen: Zuid/West, Stadion, Udens College, Fioretti en Heesch en met collega's vanuit de Sonnewijser is verkennend en intensief samengewerkt. In de ontwikkelingsperspectiefplan-vorming is de VSO-focus erg nuttig gebleken en dat krijgt een vervolg door specialistische inzet vanuit het SWV. De conclusie voor de tijdelijke inzet om 'hands on' op de werkvloer individuele (en zelfs deelgroep) te begeleiden is zeker van meerwaarde. Daardoor zijn meerdere leerlingen binnen het reguliere onderwijs gebleven (diploma behaald en over naar het volgende leerjaar). Voor komend jaar is daar al in voorzien voor de scholen in Oss en in het bijzonder het ISK op Zuid. Met de transfer van het oude observatorium naar het nieuwe passend *bij* anderen moet nog begonnen worden. Daarin moet in de doorontwikkeling meegenomen worden de warme landingsplek om vanuit het VSO te kunnen doorstromen naar het reguliere onderwijs.

Hoe het onderwijs aan meer-/hoogbegaafden in deze ondersteuningslaag meegenomen kan worden is een los vraagstuk. Daarvoor wordt door het SWV een beschikbare schooloverstijgend overheidssubsidie aangevraagd.

Externe ondersteuning

Tenslotte is er in verbinding met de scholen behoefte om visie op **kwaliteitszorg** te krijgen en een systeem om de recht-/doelmatige besteding van de gelden te verantwoorden (Bureau Kwaliteitsanalyse). Dit om aan de hand van *onafhankelijk onderzoeks-* (KBA Nijmegen)- en schooleigen **data** (OIG) te analyseren, te ontwikkelen en te verbeteren. Daarbij het verder professionaliseren van het ondersteuningsnetwerk in het **waarderend perspectief** (Kessels & Smit) onder andere door de schoolinnovaties te portretteren en tijdens de netwerk-nieuwjaarboreel.

Tot slot

Minister Wiersma weg, kabinet gevallen en op weg naar verkiezingen. Welke onderwerpen voor het onderwijs relevant op de controversiële lijst komen weten wij pas na de zomer. Om te speculeren; breed gedragen moties komen meestal niet op die lijst en dat betekent dat de generieke korting een vervolg gaat krijgen. Hetzelfde geldt voor de verbetervoorstellen uit de hervormingsagenda jeugd. Daarom is het met elkaar vaststellen van de bovenstaande thema's en inhoud te bepalen erg belangrijk na de zomer. Zeker als het nog een eerste effect moet hebben voor 1 februari 2024.

De uitwerkingsrichting wordt bepaald met schoolbestuurders en haar (locatie)directeuren. Dit is geagendeerd bij de aanvang van het schooljaar '23-'24 in de gecombineerde startbijeenkomst op 4 september. Daarna volgt afstemming in het overleg met orthopedagogen (ontwikkel-agendagroep) en ondersteuningscoördinatoren op 7 september. In overeenstemming nemen de begeleiders SWV hun rol op de scholen. Als laatste zal de financiële commissie op 12 september adviseren hoe het beschikbare geld (restant i-budget en bovenmatige reserves 2023 en 2024) de inhoud volgt naar alle scholen.

Ter bespreking, ik kijk ernaar uit!

Wim van Ruitenbeek

